

Elnöki megnyitó

Elhangzott a Magyarhoni Földtani Társulat (2023. 04. 26.) közgyűlésén

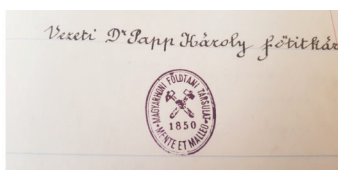
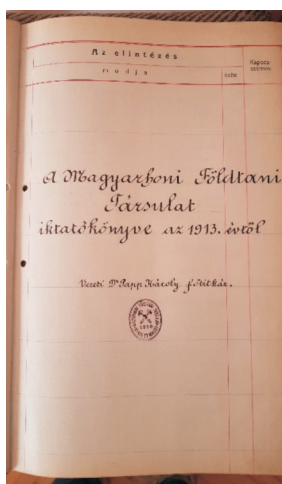
Kedves Tagtársak,

175 évesek lettünk, 175 éves lett a Magyarhoni Földtani Társulat. A 175-ös szám mögött feltáruló történelem egyrészt gyönyörű súlyként nehezedik ránk, hiszen az alapítók a magyar geológustársadalmat azóta is összefogó közösséget a kezdetek idején, lényegében szakmánk hajnalán hozták létre. De ez a súly nyilvánvalóan és elsősorban annak az óriási felelőssége is, hogy mindazt, amit ez a 175 év ránk hagyott, továbbfejlesztve adjuk tovább az utánunk jövőeknek.

Mi másról szólhat egy évfordulós elnöki megnyitó, mint a múlt és jövő összekötésének feladatáról, szépségéről és nehézségeiről? Engedjétek meg, hogy egy minapi apró történettel kezdjek. Az egyik elnökségi ülésen felvetődött, hogy erre az ünnepi évrre a mindenki által jól ismert társulati logóba írjuk be a 175-ös számot. Bár erre a nem túl nehéznek tűnő feladatra így-úgy mindannyian képesek lennénk, mégis felkértem egy alkalmazott grafikust, hogy a szakmája szabályai szerint, a megfelelő betűméretet, betűtípust használva, a megfelelő helyre helyezze el a számot. Meglepett a válasza. Ez nem lehet az eredeti logó, biztos, hogy az '50-es években rajzolták, keressük meg az eredetit. Nem szaporítom a szót, kétheti intenzív kutatómunka eredményeként előkerült egy iktatókönyv 1913-ból, rajta az eredeti logóval. A grafikus válasza éppoly határozott volt, mint az imént: ezt kerestük, ne keressétek tovább (1. ábra). Végül életre kelt a 110 év távolából felbukkant őslógó, ez fogja díszíteni az idei év valamennyi ünnepi kiadványát. Azt, hogy a jelenleg érvényes címerünket visszacseréljük-e az eredetire, a Társulat erre hivatott bizottságai meg fogják vitatni (2. ábra).

A logótörténet azon túl, hogy valóban izgalmas nyomozás volt és nem várt eredményt hozott, rámutat a legfontosabb feladatainkra az ünnepi évben – és úgy általában is. Ápolni a múlt értékeit, és megújítva, aktualizálva tovább vinni azokat a jövőbe. Az év központi rendezvényére novemberben kerül majd sor, kapcsolódva a Magyar Tudományos Akadémia „Magyar Tudomány Ünnepe” programjaihoz. Ezen a terv szerint egynapos konferencián a Társulat minden szakosztálya bemutatkozik, és megmutatja a múlt bázisán azt, merre halad itthon és a világban a szűkebb szakterülete. Mik azok a legfontosabb eredmények és kutatási irányok, melyekkel a hazai műhelyek foglalkoznak, gazdagítva a magyar és a nemzetközi geológiai tudásunkat. Rendhagyó módon szintén a novemberi ünnepi ülésen kerülnek átadásra az idei társulati díjak és kitüntetések. Emellett a szakosztályok és a területi szervezetek az év során számos szatellitrendezvényt, előadói ülést és vándorgyűlést deklárnak a jubileumi évnek, így is gazdagítva, színesítve az év szakmai palettáját.

A múltból a jövő felé vezető számos út közül négyet szeretnék kiemelni. Bár ezek négy különböző irányba vezetnek, közös

bennük a Társulat szerepe, mely összeköti a magyar geológustársadalmat az európai geológusok közösségével, a tágabb szakma hazai szereplőivel, az érdeklődő társadalommal és az ifjúsággal.

Elsősorban a magyar tagok, valamint a projektek megvalósításában részt vevő kollégák aktivitásán keresztül igen szoros és gyümölcsöző a Társulat kapcsolata az EFG-vel (European Federation of Geologists). 2022-ben öt európai szervezésű pályázatban vettünk részt, közülük egy indult az előző évben. Már 2023 elején eredményes megbeszélést folytattunk az EFG új elnökével, David Govonival, mely során közösen kerestük a jövőbeli szorosabb szakmai kapcsolat alapját biztosító együttműködési lehetőségeket és a magyar részvétel erősítését az EFG bizottságaiban.

Az európai szint mellett, természetesen, különösen fontos a dinamikus kapcsolat a szakma hazai szereplőivel is. Az el-

1. ábra. Az 1913-as iktatókönyv a Társulat eredeti logójával

2. ábra. A MFT évfordulós logója és a lehetséges régi-új logó

lő társadalmi és kormányzati megbecsülésben részesüljön”, míg „az MFT vállalja, hogy több mint ezer főt számláló tagságával szakmai és erkölcsi támogatást és szakmai segítséget nyújt az SZTFH részére felelősségteljes munkájának ellátásához”. Azt gondolom, a hosszú, többfordulós egyeztetés eredményeként megszületett megállapodás megfelelő alapot biztosít arra, hogy a földtani kutatást érintő mindenkori állami szándék a Társulaton keresztül közvetlenül jusson el a hazai geológusokhoz, s a szakmában felmerülő, szabályozást érintő kérdések is utat találjanak a döntéshozók felé. Az elmúlt néhány hónapban mindkét irányú kapcsolatra több pozitív példa adódott, és azon dolgozunk, hogy a megállapodás biztosított keretet minél gazdagabb tartalommal tudjuk folyamatosan megtölteni. Az előzők mellett ez a dokumentum biztosítja azt is, hogy a közgyűlést újra itt, a hagyományos helyen tarthatjuk.

Az elmúlt évhez hasonlóan 2023-ban is kiemelt figyelmet tervezünk fordítani azokra a rendezvényekre vagy kezdeményezésekre, melyekkel a földtudományok iránt érdeklődő társadalmi szereplőknek tudjuk megmutatni a geológia szerepét a mindennapi életükben. Hosszú még az út, és sok lesz a dolog, amíg a világ dolgaira nyitott „hétköznapi emberek” képesek lesznek rálátni, hogy a hírekből folyamatosan rájuk zúduló problémák, a víz-, energia-, nyersanyag-, klíma- és hulladék-krízis megoldási lehetőségeit jelentős részben éppen a geológia szolgáltathatja helyben és globálisan is. A szélesebb közvéleménynek szóló rendezvényeink közül évek óta kiemelkedik a Földtudományos Forgatag, melyet az elmúlt évhez hasonlóan idén is hibrid formában tervezünk megvalósítani. Ezen a módon a korábbiaknál jóval nagyobb számú érdeklődőhöz jutnak el a programjaink. Új, hosszú tervezési fázis után ebben az évben dinamikus elindított kezdeményezésünk magyarországi falvak és kisvárosok településföldtani értékeinek egységes szemléletű felmérését, majd bemutatását célozza egy folyamatosan fejlődő online alkalmazás keretrendszerében. Az a gondolat, mely szerint a helyi lakosságnak és a településre látogatóknak érdekes és fontos információ, hogy például milyen kőből épültek az öreg házak, miért van az a régi üreg a hegy oldalában, vagy éppen miért éppen oda települt a vízmű, ahová, nagyon pozitív visszhangra talált a felkeresett három mintatelepülés vezetőinél.

Bár a közvetlen szakmai utánpótlás képzése az egyetemek feladata, abban a Társulatnak idén, a következő években és évtizedekben folyamatosan komoly szerepet kell vállalnia. 2022-ben a Földtani és Geofizikai Vándorgyűlés egyik kiemelt témája éppen ezért az utánpótlás nevelése volt. Elindítottuk és évente meghirdetjük tanárok számára a „Hogyan nevelék földtudóst”, diákoknak pedig a „Hogyan leszek földtudós” pályázatot. A Társulat kiemelt támogatója volt az idei OTDK-nak, és minden évben az ISZA társrendezői is vagyunk. A rendkívül aktív Ifjúsági Bizottság programjaiba évről évre egyre több fiatal tagtársunk vonódik be. Bár a célzott kampány eredményeként az előző évekhez képest bő 30%-kal nőtt a Társulat diák tagjainak száma, nem lehetünk elégedettek, míg fiatal kollégáink nem maradnak tartósan is aktívak a szakosztályok vagy területi szervezetek munkájában.

Köszönöm a Magyarhoni Földtani Társulat valamennyi tagjának a 2022-ben végzett munkáját, melynek eredményeként egy újabb sikeres évet tudhatunk magunk mögött. Kérem, az idei jubileumi évben hasonló energiával és szeretettel szolgáljuk a magyar földtan ügyét a múlt dicsőségére és a jövő reményében!

Jó szerencsét!

M. TÓTH Tivadar
a MFT elnöke

múlt évben kiemelt hangsúlyt kapott a Társulat és az SZTFH közötti viszony részleteinek megtárgyalása, a vitás kérdések tisztázása. A tárgyalások lefolytatására az Elnökség a Közgyűléstől kapott felhatalmazást. Mindezek eredményeként került aláírásra 2023 tavaszán a megújított „Együttműködési megállapodás”, mely többek között előírja a hatóság és a Társulat közötti „folyamatos információcserét és szükségyszerű tájékoztatást”. Ennek érdekében „évente legalább egy alkalommal a Felek vezetősége vagy megbízottaik közös ülést tartanak, amelynek során értékelik az együttműködés eredményeit és egyeztetik a következő időszak tennivalóit”. További pontok alapján a hatóság garantálja, hogy a „magyar földtani kutatás és szakemberállomány mindenkor kel-